

Strażnicy Polskiego & Chrześcijańskiego Dziedzictwa
(Guardians of Polish & Christian Heritage)

Numer Rejestrowy: 15417549

124 City Road

London, England, EC1V 2NX,
Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii
i Irlandii Północnej

Londyn, 03.09.2025

SP-02-09-25-PL

ANALIZA PRAWNA

Bezprawne pobieranie środków publicznych przez osobę nieobjętą urzędem Ministra Edukacji Narodowej – stan prawny na dzień 2 września 2025 r.

I. Wprowadzenie Przedmiotem niniejszej analizy jest ocena skutków prawnych pobierania wynagrodzenia ze środków publicznych przez osobę, która nie objęła skutecznie urzędu Ministra Edukacji Narodowej – w tym przypadku Barbarę Nowacką, która nie dopełniła wymogu złożenia ślubowania określonego w art. 151 Konstytucji RP.

II. Brak skutecznego objęcia urzędu jako przesłanka braku legitymacji do pobierania świadczeń

1. Zgodnie z art. 151 Konstytucji RP, warunkiem objęcia funkcji członka Rady Ministrów jest złożenie przysięgi w brzmieniu ustalonym konstytucyjnie. Zmiana treści roty (np. poprzez formy feminatywne lub pominięcie elementu obowiązkowego) powoduje nieskuteczność czynności prawnej.
2. Krajowa Rada Sądownictwa w uchwale nr 758/2024 potwierdziła, że Barbara Nowacka nie złożyła ślubowania w formie wymaganej, co skutkuje brakiem legitymacji do objęcia urzędu i wykonywania kompetencji organu konstytucyjnego (*nullum officium sine iure*).
3. Brak skutecznego objęcia urzędu oznacza, że osoba ta nie jest stroną stosunku publiczno-prawnego, a tym samym nie przysługuje jej tytuł prawny do pobierania uposażenia przypisanego danemu stanowisku.

III. Charakter prawny pobranych świadczeń pieniężnych

1. Wypłata wynagrodzenia osobie nieuprawnionej stanowi **świadczenie nienależne** w rozumieniu art. 410 §1 i §2 Kodeksu cywilnego:
"Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był do tego zobowiązany albo je spełnił w celu nieistniejącego lub nieważnego zobowiązania."
2. Zgodnie z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby (w tym przypadku Skarbu Państwa), obowiązany jest do jej **wydania w naturze albo do zwrotu wartości**.

IV. Naruszenie zasady legalizmu i odpowiedzialność urzędnicza

1. Art. 7 Konstytucji RP stanowi, że organy władzy publicznej działają wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Wypłata środków osobie nieuprawnionej jest sprzeczna z tą zasadą i może stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych.
2. Na podstawie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. 2004 Nr 14 poz. 114 z późn. zm.), wydatkowanie środków

publicznych bez podstawy prawnej stanowi naruszenie dyscypliny i podlega odpowiedzialności administracyjnej.

3. Osoba, która pobiera takie świadczenie z wiedzą o braku podstawy prawnej, może być także pociągnięta do odpowiedzialności cywilnej i regresowej.

V. Ewentualne aspekty karnoprawne

1. W skrajnych przypadkach, gdy dochodzi do pobierania wynagrodzenia ze świadomością braku uprawnień, mogą zachodzić przesłanki czynu zabronionego:
 - **Art. 286 KK (oszustwo):** “Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez wprowadzenie jej w błąd...”
 - **Art. 231 KK (przekroczenie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego):** W razie uznania, że osoba podszywająca się pod funkcjonariusza publicznego naruszyła zaufanie do organu władzy publicznej.

VI. Obowiązek działania z urzędu

1. Zgodnie z zasadą działania organów administracji publicznej z urzędu (art. 6 k.p.a.), **organ właściwy do nadzoru (np. KPRM, KPRP)** jest zobowiązany do podjęcia czynności zmierzających do:
 - wyjaśnienia statusu osoby pobierającej wynagrodzenie,
 - dochodzenia roszczeń cywilnoprawnych,
 - poinformowania organów ścigania, jeśli zachodzą przesłanki czynu zabronionego.
2. Powyższe nie wymaga inicjatywy obywateli (nemo potest ignorare ius publicum).

VII. Wnioski

- Pobieranie wynagrodzenia publicznego przez osobę, która nie dopełniła aktu objęcia urzędu w wymaganej formie, stanowi **bezprawne uzyskanie świadczenia**.
- Stanowi to nienależne świadczenie, podlegające **obowiązkowi zwrotu**, niezależnie od okoliczności.
- W razie zaistnienia przestępstw karnych, czyn powinien być ścigany **z urzędu**.
- Organy nadzorcze są zobowiązane do **niezwłocznego podjęcia czynności wyjaśniających i egzekwowania zwrotu środków**.

Conclusio iuris: nullum officium, nullum salarium.

Lord Michał Kurzdym

Lord Michał Kurzdym

Dyrektor Generalny

Guardians of Polish & Christian Heritage

mgr Mirosław Gózdź

mgr Mirosław Gózdź

Dyrektor Regionalny na Polskę

Guardians of Polish & Christian Heritage